

ps. 3783

VERTROUWELIJK

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT november 1966

No. 22

MAANDOVERZICHT NOVEMBER 1966

ALGEMEEN

De Cubaanse pers juichte over de hernieuwde terreur in Venezuela en voorspelde dat de "marionetten"-regering van LEONI aan de kracht van het protesterende volk geen weerstand zal kunnen bieden. Volgens de Cubanen was nu toch wel duidelijk gebleken dat hier echt geen sprake was van "gelimiteerde subversie van buitenaf gedirigeerd", zoals de Venezolaanse bewindhebbers wilden beweren, maar van een gerechtvaardigde beweging van een onderdrukt volk. Venezuela overwoog evenwel Cuba bij de V.N. en de O.A.S wederom aan te klagen wegens interventie in haar interne aangelegenheden.

Uruguay keerde terug naar de presidentiële staatsvorm, daarbij de mislukking erkennende van het experiment met het Zwitserse systeem van een regeringsraad met wisselend voorzitterschap. De verkiezingen verliepen rustig en de mogelijkheden voor het te boven komen van de crisis worden geacht te zijn verbeterd. Niettemin blijft de toestand gespannen. De verkiezing van de 65-jarige kandidaat van de Partido Colorado, Oscar GESTIDES, betekent dat het gevaar van een militaire staatsgreep waarschijnlijk geweken is, maar de nieuwe president staat voor grote economische problemen, waarvan de inflatie wel het belangrijkste is. Het was de onmacht van de oude regeringsraad om een efficiënt bestuur te voeren, die de militairen er bijna toe hadden bewogen de staatsvorm arbitrair te wijzigen. De algemene verwachting dat een éénmans bestuur doeltreffender zal zijn, zal GESTIDES waarschijnlijk een proeftijd verzekeren. Hij zal echter wel moeten rekenen op voortzetting van de communistische obstructie.

In de Dominikaanse Republiek kon men afgelopen maand verontrustende indicaties onderkennen dat de regering zich bewoog naar rechts, waarbij militairen en oligarchische belangen meer en meer op de voorgrond traden.

Het Ankoko-incident dreigde een impasse in de besprekingen tussen Venezuela en Guyana over Essequibo te veroorzaken.

Premier Eric WILLIAMS en zijn People's National Movement kregen van de bevolking van Trinidad en Tobago in de afgelopen maand gehouden verkiezingen een duidelijke motie van vertrouwen.

Verwarde en tegenstrijdige berichten over een invasie van Haiti deden afgelopen maand de ronde. In Port au Prince bleef echter alles bij het oude.

In Guatemala werd de staat van beleg afgekondigd voor een periode van dertig dagen. Een militair complot tegen de regering van president MENDEZ MONTENEGRO werd opgerold en verschillende leiders van de ultra-rechtse M.L.N. werden gearresteerd. De topleiding van het leger steunde de president.

In Colombia werden door president LLERAS strenge maatregelen genomen tegen de door links extremistische studenten bedreven subversie.

Politie en leger kregen het recht de universiteit te betreden ter handhaving van de orde. De studentenraad van de nationale universiteit werd voor onbepaalde tijd geschorst.

Reizen naar Cuba werden verboden en strafmaatregelen tegen het verspreiden van subversieve geschriften werden ingesteld. De strafmaat voor straatschenderij en wederspanning werd verhoogd.

VENEZUELA

Het oprollen van de samenzwering in de Ramo Verde opleidingsschool van de nationale garde bracht aan het licht dat er vrijwel uitsluitend aanhangers van ex-president PEREZ JIMENEZ bij betrokken waren. Leiders van de z.g. Nationalistische Civiele Kruistocht, de ultra-rechtse partij die de gewezen dictator als kandidaat voor het presidentschap pousseert, werden ingesloten. Alhoewel de militaire kern van de samenzwering bij de nationale garde gezocht moest worden, bleven naderhand toch een drietal officieren van de Fuerzas Armadas medeplichtig te zijn geweest. Het verdere onderzoek werd, nadat SIFA het complot ontdekt had, door het Ministerie van Binnenlandse Zaken overgenomen. Er werd getracht na te gaan in hoeverre leden van andere politieke partijen belangstelling hadden getoond voor de plannen der officieren van de nationale garde. In het bijzonder werd aandacht besteed aan de mogelijkheid dat de leiding van de P.R.I.N. en enkele figuren uit de F.N.D. van het complot op de hoogte waren geweest. In de F.N.D. zouden nog personen zijn die met een zekere nostalgie terug denken aan de "goede oude tijd" van PEREZ JIMENEZ. Belangstelling van de zijde van de P.R.I.N. zou eerder liggen in het vlak van het opportunisme dat extreem rechts en extreem links soms naar elkaar toedrijft. De uitlatingen van zegslieden der beide partijen waren veelbetekenend. Door de P.R.I.N. werd de arrestatie van een van haar regionale leiders uitgelegd als een doorzichtige poging van de regering om de partij in een slecht daglicht te stellen. De F.N.D. liet bij monde van ex-minister Pedro SEGNINI LA CRUZ bekend maken dat elk lid van deze partij dat wegens directe of indirecte deelname aan dit soort geweldpleging wordt gearresteerd, automatisch geroyeerd wordt. Aangenomen mag worden dat deze verklaring sloeg op de negen leden van de F.N.D. die in Aragua in staat van beschuldiging werden gesteld.

Vergeleken met de hernieuwde uitbarsting van de terreur in de steden was het militaire complot voor de regering nauwelijks een reden tot bezorgdheid. Alhoewel gedurende de laatste maanden enkele incidenten een nieuwe golf van terreur in het vooruitzicht hadden gesteld, was de felheid waarmee de campagne geopend werd toch verrassend. Het patroon van 1963 blijkt herhaald te worden. Verschillende Amerikaanse ondernemingen, w.o. Sears Roebuck, werden het slachtoffer van inbraak en brandstichting. Inzameling van fondsen geschiedde via bankroof. Politieposten werden overvallen en verkeersagenten werden neerge-

schoten. Een nieuwe, en zelfs naar de maatstaven van 1963 onheilspellende variant was het mitraileren van een Amerikaanse school in een buitenwijk van Caracas. Nieuw was ook het toevoegen van insecticide aan het drinkwater in een woonwijk.

Het uitbreken van de terreur viel ongeveer samen met de wisseling van de portefeuille van binnenlandse zaken. Zoals verwacht werd, riep LEONI de ex-minister van onderwijs onder BETANCOURT, Reinaldo Leandro MORA, terug uit het Vaticaan. Gonzalo BARRIOS zal zich thans als secretaris generaal van Acción Democrática volledig kunnen wijden aan de voorbereiding van zijn campagne voor het presidentschap van Venezuela. De nieuwe Minister van Binnenlandse Zaken wordt beschouwd als een "Betancourt-man". Zijn benoeming is dan ook uitgelegd als een overwinning van de Betancourt vleugel van de partij. MORA zou verder een der bekwaamste figuren zijn waar de Acción Democrática over beschikt. Uit dien hoofde was er dan ook geen tegenstand tegen zijn benoeming. Wel schijnt hij lichamelijk niet sterk te zijn en daarom hebben verschillende A.D.-leiders zich afgevraagd of hij in staat zal zijn de erkend zware portefeuille van binnenlandse zaken - welke praktisch in Venezuela die van Minister President is - te beheren. Blijkbaar hebben de Venezolaanse links-extremisten hem een vuurproef bereid.

De nieuwe dreiging van de links extremisten kwam overigens op een moment dat de regering uit een onverwachte hoek kritiek te doorstaan kreeg op haar beleid ten aanzien van de subversie. De vice-president van COPEI, de senator Edecio LA RIVA ARAUJO, verweet de regering incompetentie in de strijd tegen de guerillas. De senator gaf te kennen dat hij strenger optreden voorstond. Deze kritiek moet LEONI welkom zijn geweest omdat zij - hoewel formeel gericht tegen de regering - in feite een knuppel in het hoenderhok van de oppositie was. De moeizame pogingen van CALDERA om met F.D.P. en de verschillende facties in de F.N.D. tot het vormen van een oppositiefrent te komen, dat COPEI in 1968 kans zou kunnen geven op een verkiezingsoverwinning op Acción Democrática, werden door LA RIVA's verklaring niet vergemakkelijkt. Een der voor de hand liggende stellingen van het eventuele oppositiefrent zou immers zijn, dat het extremisme niet met repressie maar met constructieve sociale voorzieningen moest worden beantwoord. Nu blijkt de vice-president van COPEI plotseling "plus royaliste que le roi" te zijn. De COPEI-jeugdleider Abdón VIVAS TERAN beschuldigde LA RIVA ervan lijnrecht tegen het standpunt van de partij in te zijn gegaan. LA RIVA is echter een te invloedrijke figuur in

COPEI om even op zijn vingers getikt te worden, waarna het incident verder vergeten mag worden. De verklaring van LA RIVA kwam op 24 november en tegen het einde van de maand, dus een week later, hadden CALDERA noch andere top-leiders van COPEI er enig commentaar op gegeven; dit, niettegenstaande de Venezolaanse pers hen constant erom belaagde.

Het was in ieder geval duidelijk dat de jeugdbeweging en met name de COPEI organisatie in de Centrale Universiteit van Caracas van de verklaring van LA RIVA een principiële kwestie wilde maken, welke de eenheid in de partij in gevaar zou kunnen brengen. De bewering van LA RIVA dat universiteitsfondsen worden misbruikt om subversie te helpen financieren, werd door VIVAS TERAN ontkend. Van de zijde der studenten werd gevreesd dat LA RIVA de weg had geopend voor regeringsactie tegen de autonomie van de universiteit.

De P.R.I.N. koos wel een zeer ongelukkig moment om in het congres een wetsontwerp te introduceren, waarbij aan alle politieke gevangenen amnestie zou worden verleend. Bijna tegelijkertijd werd door de regering bekend gemaakt dat 15.000 troepen van de nationale garde en de politie waren vrijgemaakt om de terreur in de hoofdstad te bestrijden. Tevens werd verklaard dat Venezuela van plan was om wederom bij de O.A.S. en de V.N. een klacht in te dienen tegen Cuba wegens de steun welke de regering van CASTRO thans weer in verhoogde mate verleend aan de "radicale facties in de C.P.V. en de M.I.R."

Het vijfde congres van de International Federation of Petroleum and Chemical Workers werd in Caracas gehouden. De voorzitter van de Venezolaanse Fedepetrol, Luis TOVAR RAVELO, werd bij acclamatie als opvolger van O.A. KNIGHT gekozen tot voorzitter van de I.F.P.C.W. Lloyd HASKINS werd herkozen als secretaris-generaal van de organisatie.

Behalve door de portefeuillewisseling bij Binnenlandse Zaken, zou in het kabinet ook nog een wijziging komen door het aftreden van de minister van Mijnbouw, Manuel PEREZ GUERRERO. Uit betrouwbare bron werd gemeld dat de bekende Venezolaanse econoom en vroegere minister van Financiën, José Antonio MAYOBRE, thans verbonden aan de Verenigde Naties, PEREZ zou opvolgen.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

De beide "ex"-P.R.D. ministers, José BREA PEÑA van industrie en Antonio MARTINEZ FRANCISCO van financiën, deelden president BALAGUER mede dat zij de P.R.D. niet langer vertegenwoordigen en stelden hun portefeuilles ter beschikking. Zij waren door BALAGUER inderdaad opgenomen in het kabinet teneinde samenwerking tussen de twee grootste partijen te bevorderen. Sedert de ambtsaanvaarding van BALAGUER is de politieke toestand in het land zodanig veranderd dat welke P.R.D.-er ook die een kabinetspost zou aanvaarden door zijn partij zou worden geroyeerd. MARTINEZ en BREA hebben dan ook correct kunnen handelen zonder het risico te lopen dat de president hun ontslag zou aanvaarden.

Kort na de P.R.D.-conventie werden tussen de beide ministers en Angel MIOLAN besprekingen gevoerd met het oog op de mogelijke oprichting van een gematigd linkse partij van P.R.D.-ers die zich met de huidige radicale tendens van de partij niet kunnen verenigen. BREA PEÑA maakte het voornemen om een nieuwe partij op te richten bekend. MIOLAN verklaarde echter dat er nog geen definitieve afspraken waren gemaakt.

Ten aanzien van de nieuwe leiding van de P.R.D. werd nog vernomen dat de positie van Jottin CURY nog niet zo sterk is al zij zich aanvankelijk liet aanzien. CURY slaat munt uit het feit dat hij een vertrouweling van Francisco CAAMAÑO DEÑO is. Hij is echter geen partijman zoals Francisco PEÑA GOMEZ en er zijn - ook onder de jongeren - nog velen die niet ervan overtuigd zijn dat zij weten wat zij aan hem hebben.

Juan BOSCH reisde via Curaçao en Venezuela naar Madrid. BALAGUER liet hem met égard uitgeleide doen, maar de publieke belangstelling bij het vertrek was vrijwel nihil. Op Curaçao werd hij door enkele vrienden opgewacht, maar de Dominikaanse kolonie op het eiland - thans overwegend "Reformista" - besteedde aan zijn kort verblijf op het vliegveld geen aandacht. In Caracas gaf BOSCH het voornemen te kennen om na de rust en studie terug te keren in de politieke arena. Het is echter niet aannemelijk dat de ex-president ooit het aanzien zal kunnen terugwinnen dat hij door zijn weifeleemde houding en vaak tegenstrijdige uitlatingen heeft verloren. Het feit dat BOSCH naar verluidt steeds meer aan verdovende middelen verslaafd raakt, maakt het wel waarschijnlijk dat hij verder voor goed uitgespeeld is.

De gewijzigde politiek van de P.R.D. heeft BALAGUER voor nieuwe problemen geplaatst. De president staat onder druk van de militairen en de Dominikaanse oligarchie om elke suggestie van deloyaliteit meteen de kop in te drukken. BALAGUER zou niet ongunstig staan tegenover het nemen van "krachtige maatregelen", alhoewel zijn opvattingen over wat wel en wat niet toelaatbaar is, enigszins verschillen van die der militairen. De president zou enerzijds vrezen dat een intransigente houding van de regering uiteindelijk tot hernieuwde burgeroorlog zal leiden, maar anderzijds zou hij bang zijn opzij geschoven te worden indien hij niet of onvoldoende tegemoet komt aan de wensen (c.q. eisen) van de militairen. De vervanging van Ramón CASTILLO als minister van binnenlandse zaken en politie door Tomás Alcibiades ESPINOSA ACOSTA voorspelt in ieder geval geen lankmoedigheid jegens tegenstanders van het bewind. Nauwelijks een jaar geleden (zie M.O. november 1965) trachtte ESPINOSA tevergeefs de voorlopige regering van Hector GARCIA GODOY door een opstand in Santiago de los Caballeros te verdrijven. In februari van dit jaar werd ESPINOSA gekozen tot voorzitter van de extreem rechtse partij, Union Cívica Nacional. In het kabinet van BALAGUER had hij oorspronkelijk zitting als minister zonder portefeuille. Het ontslag van CASTILLO heeft hem thans een sleutelpositie gegeven, waarin hij mede de uitslag van het nieuwe experiment met de democratie in de Dominikaanse Republiek zal kunnen bepalen.

Nog verleden maand werd gemeld dat de verbanning van de leden der TRUJILLO familie voortduurde. Nu heeft de regering bekend gemaakt dat de vrouwelijke familieleden van de beruchte familie desgewenst naar hun land mogen terugkeren. Dit geldt onder meer de weduwe, Doña Maria MARTINEZ de TRUJILLO wier geldzucht en bloeddorst destijds nauwelijks onder deden voor die van de dictator. Het is niet bekend of de galanterie jegens de vrouwelijke familieleden het pad zal moeten effenen voor de stamhouders. Als verschijnsel is het in ieder geval niet bemoedigend.

In zijn radio- en televisietoespraak aan het begin van de maand maakte president BALAGUER een opmerking, die boekdelen sprak. Hij accentueerde zijn trots over het feit dat de natie nu eindelijk op de goede weg is door te stellen dat het volk thans voor het eerst in meer dan vijf jaar weer vertrouwen kan hebben in de toekomst.

Men zal zich herinneren dat TRUJILLO op 30 mei 1961 werd vermoord.

Er deden zich in november een aantal incidenten voor welke er op wijzen dat de Dominikaanse communisten pogen zich te herstellen van de klappen die zij het laatste jaar hebben gehad en voorbereidingen treffen voor gewapende actie. De incidenten tonen echter ook de zwakte van de communisten en de waakzaamheid van de regering. Er werd een overval gepleegd op een wagen van de nationale loterij, waarbij 83000 pesos als buit werden weggevoerd. Daags na de overval werd een aantal verdachten opgepikt, allen jonge - in Cuba en/of de Soviet Unie geschoolde - communisten. Uit het onderzoek bleek dat hier sprake was geweest van "fundraising" voor de P.C.D. en de MR1J4. Enkele dagen tevoren was de politie gestuit op een communistisch opleidingscentrum, waar naast politieke indoctrinatie ook onderricht werd gegeven in guerilla-taktiek en sabotage. De instructeurs werden ingesloten en de hele zaak werd opgerold. In beide gevallen beschikten de gearresteerden over valse paspoorten en identiteitsbewijzen. Bij huiszoekingen werden communistisch propagandamateriaal en wapens in beslag genomen. Minder fraai was de poging van enkele politiemannen in burgerkleding om een der topfiguren van de P.C.D., Antonio ISA CONDE, het slachtoffer te laten worden van een aanslag vanuit een voorbijrijdende auto. ISA CONDE werd niet geraakt, maar met enige oefening zal dit onder ^{TRUJILLO} zo geliefde middel om zich van politieke tegenstanders te ontdoen wel weer even probaat kunnen worden als voorheen.

De Dominikaanse Republiek kreeg afgelopen maand een nieuwe grondwet en BALAGUER legde er de op de eed op af. Volgens deze nieuwe grondwet zal de president zich zelf mogen opvolgen. Hierin ligt echter een kiem voor eventuele moeilijkheden. Toen BALAGUER namelijk tot president werd gekozen bestond deze grondwet nog niet en was de president nog gebonden aan één ambts-termijn.

Door parlamentsleden van de oppositie, die overigens tegen de nieuwe grondwet hebben gestemd, werd reeds gewezen op het feit dat de nieuwe bepaling niet van toepassing zou kunnen zijn op de huidige president. Van regeringszijde is hierop nog geen commentaar geleverd.

CUBA

De apologie voor de harde lijn van gewapende strijd tegen het imperialisme was afgelopen maand weer een van de voornaamste zorgen van Cubaanse politieke woordvoerders en persorganen. Het door Armando HART in september j.l. geïntroduceerde thema van identificatie van LENIN en het trekken van een parallel tussen de situatie in het Latijns Amerika van vandaag en de strijd in de Russische Sociaal Democratische Arbeiderspartij tussen bolsjewiki en mensjewiki, is de basis geworden voor de rechtvaardiging van de Cubaanse stellingen. De speech van CASTRO voor het 12e CTC-congres, waarin hij de pseudo-revolutionairen vergeleek met struisvogels, wordt geregeld aangehaald. Er wordt op gewezen dat het optreden van crisis in de internationale communistische beweging niet alleen niets nieuws is, maar dat het zelfs een gezond verschijnsel is, omdat juist de crisis de beweging in staat stelt zich onderweg te zuiveren. In een artikel in GRANMA greep Antonio NUÑEZ JIMENEZ, voorzitter van de Cubaanse Academie van Wetenschappen, een uitlating van president JOHNSON aan, om te pleiten voor versnelling van het revolutionaire proces. JOHNSON had in zijn rede ter herdenking van het vijfjarig bestaan van de Alliance for Progress gesteld dat de sociaal/economische opheffing van Latijns Amerika geen uitstel gedooft, want "time is against us". NUÑEZ interpreteerde JOHNSON's uitlating als een erkenning van de communistische stelling dat niet "time", maar "history" tegen de Alliance werkt. Voortgaande vanuit het standpunt dat het imperialisme door een gewijzigde tactiek de tred van de historie kan verlangsamen, meende NUÑEZ dat de communisten des te militanter moeten zijn. Zij moeten zich niet laten misleiden door de tactiek van de imperialisten, want niet alleen is deze tactiek een direkt gevolg van de successen die zijn geboekt door de "harde lijn", zij eist als tegenzet een verhoging van het tempo der revolutie, willen de communisten hun positie als voorhoede van het proletariaat handhaven. Immers, als de imperialisten de klok van de historie terug kunnen zetten, dan kunnen de revolutionairen de klok van de bevrijding vooruit zetten en op deze wijze "ontelbare levens redden door middel van guerillastrijd". NUÑEZ eindigde met de uitspraak dat de struisvogels door de geschiedenis vergeten worden, terwijl de revolutionairen immer zullen voortleven.

Eenzelfde geest ademde het artikel in GRANMA dat op de verjaardag van de oktober revolutie de Venezolaanse "hardline" F.A.L.N.-leider, Douglas BRAVO, de mantel van LENIN toekende. Evenals LENIN destijds, aldus GRANMA, moet BRAVO

niet alleen strijden tegen feudalisme, kapitalisme en imperialisme, maar ook tegen de sceptische houding van pseudorevolutionairen, die geen vertrouwen hebben in de uiteindelijke overwinning.

In een programma gericht tot Chile werd door Radio Havana het volgende, interessante commentaar geleverd op de dialoog tussen communisten en katholieken "Onder communisten heerst er grote belangstelling voor het initiatief van de Rooms Katholieke kerk om te komen tot een dialoog met het communisme.

Velen menen dat het een erkenning inhoudt van de kracht van het communisme, en tot op zekere hoogte is dit wel waar. Terwijl de Marxisten nooit tegen het Katholicisme zijn geweest - slechts tegen de kapitalistische instelling van de kerk - moeten zij de nodige aandacht besteden aan de gevaren welke schuilen in een dialoog met de Kerk". Volgens GRANMA heeft de Kerk begrepen dat een heilige oorlog tegen het communisme geen vruchten kan afwerpen en tracht zij thans een "Trojaans paard" aan de communisten aan te bieden.

Dit is volgens het artikel het kernpunt, dat de communisten niet uit het oog moeten verliezen. In een penetrant dialoog moet men zich steeds afvragen wie het beste "penetreert". Het is duidelijk dat het programma van radio Havana een waarschuwing inhield door Chileense communisten, zich niet door Frei's Christendemocraten zand in de ogen te laten strooien, terwijl het programma ook zeer wel past in het kader van de door Cuba gepropageerde "harde lijn". Het is echter algemeen gesteld en impliceert daarom dan ook een ongewone eerbied voor de overtuigingskracht van de gesprekspartner. Het artikel heeft het over "de Marxisten" en deze zouden toch moeten kunnen worden geacht sterker in hun schoenen te staan.

Het executief secretariaat van de triccontinentale solidariteitsorganisatie, AALAPSO, besloot tot de oprichting van scholen voor de politieke vorming van kader ten behoeve van de revolutionaire bewegingen op de drie continenten. Een verzoek werd gericht aan de regeringen van "onafhankelijke" (lees communistische) landen om fondsen hiertoe ter beschikking te stellen. Het zou in de bedoeling liggen dat dergelijke scholen in elk der deelnemende landen zouden worden gevestigd. Tot zover hadden Noord-Korea en Cuba gunstig gereageerd op de brief van het secretariaat. Het zou natuurlijk ook mogelijk zijn dat bepaalde landen uit praktische overwegingen fondsen ter beschikking zouden stellen van een qua ligging, klimaat en taal voor de vestiging van bedoelde scholen bij uitstek geschikt land. Zo zou de opleiding van Latijns Amerikaans kader bij voorbeeld beter kunnen geschieden in Cuba dan in Polen of Noord Korea. Het is in het verleden herhaaldelijk gebleken dat er nog het een en

ander hapert aan de efficiëntie van de opleiding van de Latijns Amerikaanse voorhoede in Moskou. Taal-, zeden- en klimatologische problemen hebben maar ál te vaak een negatief effect gehad op het heilige vuur waarmee de kandidaten naar het koude noorden reisden. Indien men ervan zal kunnen uitgaan dat de geest van het ware internationalisme zal prevaleren boven enge, verouderde nationalistische gedachten, dan zal dit initiatief van ALAAPSO de kas van de Cubaanse inlichtingendienst danig kunnen spekken. Hoe de uitkomst ook zal zijn, men kan de Cubanen gebrek aan vindingrijkheid niet verwijten.

NEDERLANDSE ANTILLEN

De Nederlandse Antillen werden geschokt door het overlijden van mr. dr. DA COSTA GOMEZ, leider van de Nationale Volkspartij en gedurende een kwarteeuw een der belangrijkste figuren in de Antilliaanse gemeenschap. De overledene had steeds vooral in de plattelandsdistricten op het eiland Curaçao een groot, zeer persoonlijke aanhang gehad, welke er mede voor verantwoordelijk was dat zijn partij tot de verkiezingen van 1966 op Curaçao een meerderheid op zich wist te verenigen. De motie van wantrouwen welke de Curaçaose kiezers hem en de N.V.P. in 1966 gaven, verzwakte zijn positie in de partij en bij zijn dood was hij gewikkeld in een strijd om het behoud van het leiderschap in en de eenheid van de N.V.P.

Bemoeilijkte zijn dominerende persoonlijkheid reeds de pogingen van de jongeren in de partij om met behoud van de eenheid van het "caudillisme" af te stappen en collectief leiderschap in te voeren, zijn overlijden accentueerde de vereenzelviging van de N.V.P. met GOMEZ.

Het heengaan van de "dokter" betekent dan ook de losmaking van een aanzienlijk segment van het Curaçaose kiezerskorps, dat in de ontwikkeling van zijn politiek bewustzijn was gestagneerd door het charisma van de leider. Er zal nu ongetwijfeld door velen gepoogd worden in het vacuum te stappen. Wat voor de N.V.P.-jongeren een handicap zal zijn, is het feit dat zij GOMEZ kort voor zijn dood de rug hebben toegekeerd. Bij de strijd om de gunst van de plattelandsbevolking zal de dode een nog grotere tegenstander zijn dan de levende had kunnen zijn. Dit is de handicap, waarmee de nieuw opgerichte Acción Social Progresista van de heren GOELOE, SURIEL en TORRES mee geconfronteerd zijn. Wellicht zullen degenen die GOMEZ trouw gebleven zijn aanvankelijk een gedeelte van de persoonlijke stemmen van de leider kunnen behouden. Gevaar voor een extremistische tendens onder deze losgekomen kiezers bestaat

er voorshands zeker niet.

Bonaire werd vakbonden rijk toen onder leiding van Wilson (Papa) GODETT en Amador NITA van de Algemene Havenunie van Curçao, werd overgegaan tot de oprichting van de "Bonairiaanse Federatie van Werknemers", (BFW). De nieuwe bond, waarvan GODETT voorzitter is, maakte bekend reeds 80 leden te tellen. Aangesloten zouden zijn havenarbeiders, zeelieden, truckchauffeurs van Hotel BELNEM, werknemers van het religieuze radiostation, Trans World Radio en werknemers van BONTECH. Het bestuur telt ook leden die op Bonaire zelf verblijven. De Handelmaatschappij Kralendijk kreeg als eerste moeilijkheden met de BFW toen zij een bestuurslid van de BFW ontsloeg. GODETT en NITA vlogen naar Bonaire en op 29 november staakten 20 werknemers die bij de BFW zijn aangesloten.

De BFW was echter nauwelijks vier dagen oud toen een tweede bond, de Algemene Federatie van Bonairiaanse Werknemers, het licht zag. De C.F.W. werd verzocht de bond juridisch en technisch te willen bijstaan, waartoe de heren ILARIO en VENLOO, vergezeld van de heer A. LAKERVELD naar Bonaire vlogen. De heer LAKERVELD is op verzoek van een aantal bonden, die aangesloten zijn bij het I.V.V.V., met medewerking van het N.V.V. naar de Antillen uitgezonden als adviseur bij de verdere opbouw van het vakbondswezen.

Moeilijkheden welke naar aanleiding van het ontslag van een der piloten rezen tussen de A.L.M.-directie en het pilotenkorps van de luchtvaartmaatschappij, dreigden de ontwikkeling van de A.L.M. te stagneren. Vertegenwoordigers van de Vereniging van K.L.M.-vliegers kwamen naar Curaçao om de piloten behulpzaam te zijn. De A.L.M.-directie bracht de proteststaking van de piloten voor de rechter, en de stakende piloten werden veroordeeld tot een dwangsom van f. 500,- per dag voor elke dag waarop zij in de staking zouden volharden. In afwachting van onderhandelingen besloten de piloten het werk te hervatten. De onderhandelingen vonden echter niet plaats, omdat de heer G. TAYLOR van de V.K.V. bij het samenkomen met de directie een ultimatum aanbood als preconditie, daarbij een bedenktijd van een kwartier stipulerend. De weigering van de directie om hierop in te gaan resulteerde in de ontslagaanbieding van van negen der piloten. Drie andere - de steen des aanstoets MOLENDIJK en twee naderhand wegens dienstweigering - waren door de A.L.M. al ontslagen, zodat de A.L.M. met vier uit een oorspronkelijk korps van zestien piloten overbleef.

Door de directie werd medegedeeld dat zij nieuwe piloten zou aannemen en dat per 1 januari 1967 het korps weer op volle sterkte zou zijn . De woordvoerders van de V.K.V. gaven te kennen dat een boycot van de A.L.M. overwogen werd. Het conflict is voor de jonge nationale luchtvaartmaatschappij een zware klap geweest en heeft de Nederlandse Antillen in het algemeen al grote schade berokkend.

Afgelopen maand arriveerde op Curaçao de nieuwe Dominikaanse consul, Miguel CAAMAÑO, een oom van de bekende kolonel Francisco CAAMAÑO DEÑO. Met zijn benoeming kwam een einde aan de hoog gespannen verwachtingen van de voorzitter van de Reformistas op Curaçao, Francisco SANTANA.